

Voorwoord

In dit boek staan interviews van nieuwkomers over hun leven in Nederland. Ik geef al twintig jaar les aan nieuwkomers. Al deze mensen hebben prachtige verhalen te vertellen. Dus wie moest ik interviewen voor dit boek?

Ik dacht meteen aan mijn collega Meliha. Zij is een vluchteling uit Bosnië. Zij is in Nederland gekomen met haar twee zoontjes maar zonder haar man. Zij heeft bij ons op school Nederlands geleerd. En dat heeft ze zo goed gedaan dat ze nu zelf een baan heeft bij ons op school.

Daarna dacht ik aan Gilbert, een Ghanese man. Hij was naar Nederland gekomen voor werk. Hij had hier een Nederlandse vrouw ontmoet met wie hij twee kinderen heeft. En ... afgelopen winter heeft hij voor het eerst geschaatst. Sinds een tijdje zit hij ook weer op school, omdat hij nog beter wil leren lezen en schrijven.

Daarna ging ik praten met Chitra, een Tamilvrouw uit Sri Lanka. Zij zette zich in voor de Tamilstrijd.

En ik praatte met André, een Duitser uit het vroegere Oost-Duitsland. Over zijn belevenissen alleen al kun je een heel boek schrijven.

Een tijd geleden moest ik een stukje schrijven voor de website van onze school. Want we hadden de eerste geslaagde inburgeraar! Jamal uit Irak was de eerste die, volgens de nieuwe eisen, geslaagd was. Hij had alle examens gehaald en een vast contract op zak. Jamal was ook nog eens een oud-cursist van me. Hij vond het prima dat ik hem ook meteen interviewde voor dit boek.

Ik had nu verhalen van mensen uit verschillende continenten. Maar nog niet uit Zuid-Amerika. Gelukkig wilde collega Magnolia uit Colombia graag haar verhaal vertellen voor dit boek. Nu wilde ik alleen nog het verhaal van een ouder iemand opschrijven. Dat werd lastig, want oudere mensen spreken vaak slecht Nederlands. Toen herinnerde ik me een Iraanse cursist van een paar jaar geleden. Een bijzondere man. Hij had een hoge functie gehad in het leger van de sjah. Ik maakte een afspraak via de telefoon en ging naar hem toe. Maar ... over de telefoon had hij niet begrepen dat er ook een foto bij moest in het boekje.

Dat wilde hij niet, want daarmee kon hij zijn achtergebleven familie in Iran in gevaar brengen. Ik heb beleefd mijn koffie opgedronken. Ik moest iemand anders bedenken ...

Ik wist nog één geweldige kandidate. Een vrouw die ik graag opnieuw wilde ontmoeten: Shadjan, een Afghaanse oud-cursist van een jaar of 70. Ze is een heel bijzondere vrouw. Vroeger in Afghanistan werkte ze als docent. Ze moest vluchten voor de Taliban. Toen ze in Nederland kwam wonen was ze al wat ouder. Het lukte haar niet om een nieuwe taal te leren. En dat vond ze vreselijk! Ik probeerde Shadjan te vinden. Maar het lukte niet. En toen ineens kwam ik haar dochter Yasamin tegen. We maakten snel een afspraak. Ik kon Shadjan interviewen met Yasamin als tolk!

Bedankt allemaal. Dankzij jullie openhartige verhalen is dit mooie boek er nu.

Wine Baljet
maart 2012

Meliha uit Bosnië

Ik had een goed leven met mijn man en mijn twee zoontjes.

Maar er kwam oorlog.

Toen wilde ik mijn zoontjes naar een veilige plek brengen.

Ik moest steeds verder weg van mijn land.

We wonen nu in

Nederland. Mijn zoons en ik hebben hier nu een goed leven. Maar zonder mijn man.

Hij ging dood in de oorlog.

Mijn stad

Ik woonde in Bosnië.

Samen met mijn man en onze twee zoontjes.

Mijn schoonouders hadden een mooi groot huis.

Wij woonden daar op één hoog, en zij op twee hoog. Het huis lag op een heuvel.

Uit ons raam konden we de hele stad zien!

De stad Sarajevo.

Mijn man had een garage.
Hij repareerde de auto's.
Ik deed de administratie.
Als ik vrij was ging ik zwemmen of schilderen.
Ook wandelden we veel.
We liepen graag in de bergen rondom Sarajevo.

Oorlog

Maar toen kwam er oorlog in mijn land.
In maart 1992 begon de oorlog in mijn stad.
De mensen zeiden: 'Over een maandje is het weer voorbij!'
Maar ik was bang. Ik dacht aan mijn zoontjes.
Zij waren pas vijf en een jaar oud.

's Nachts vielen er vaak bommen.
Dan zat ik met de kinderen in de kelder van de burens. Mijn man moest buiten blijven.
Hij bewaakte onze straat. Samen met de buurman.
Mijn zoontjes sliepen. Maar ik bleef luisteren.
Valt er geen bom op ons huis ... op mijn man ... op mijn kinderen?

Ook overdag was het gevaarlijk.
Dicht bij ons huis stonden soldaten.
Zij schoten op iedereen die op straat liep.

Zelfs op een moeder van drie kinderen.
Haar kinderen hadden honger.
Daarom ging hun moeder eten kopen.
Maar ze kwam niet terug.
De soldaten hadden haar doodgeschoten.

Naar een andere stad

Mijn man zei toen: 'Jij gaat met de kinderen naar je moeder!'

Mijn ouders woonden in een kleine stad.
Daar was het veiliger. Mijn man bleef thuis.
Bij zijn ouders, het huis, de garage.
Ik ging weg met onze jongens.
Ik hoopte dat we snel weer terug konden komen.

Helaas werd het in Sarajevo niet beter.
Het werd alleen maar slechter.
Er was geen water meer, geen eten, geen stroom.
En mijn man kon niet meer naar ons toe komen.
Want niemand mocht Sarajevo nog uit.
Ik was nog net op tijd weggegaan.

Naar een ander land

Maar ook in de stad van mijn ouders waren we niet meer veilig. Daar werd de oorlog ook steeds erger.
Ik moest met mijn kinderen het land uit!

Ik wilde naar Kroatië. Dat is het buurland van Bosnië. Daar woonde mijn schoonzus.

Ik vond het heel moeilijk.
Eerst weg van mijn man.
En nu ook nog weg van mijn ouders.
Maar ik moest mijn kinderen naar een veilige plek brengen.
Mijn zoontjes vond ik het belangrijkste van alles.

De reis naar Kroatië was duur.
Ik had geen geld.
Mijn ouders hebben de reis voor mij betaald.
Want zij dachten net als ik.
Zij wilden ook hun kind op een veilige plek hebben. En hun kleinkinderen.

Mijn man

We kwamen aan bij mijn schoonzus.
Zij woonde in een kleine flat.
Die flat zat al vol met mensen uit mijn land.
Die waren allemaal gevlucht voor de oorlog.
Er was geen kamer voor ons.
We kregen alleen een matras op de grond.

Wij waren nu veilig.
Maar mijn man zat nog in Sarajevo.